

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Apskričių valstybinėms mokesčių
inspekcijoms

Nr.
Nr.

Kopija
Lietuvos bankų asociacijai
El. paštas info@lba.lt

Lietuvos bankui

DĖL LAIKINOJO SOLIDARUMO ĮNAŠO APSKAIČIAVIMO

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos teikia paaiškinimus, suderintus su Lietuvos banku ir Lietuvos Respublikos finansų ministerija, dėl Lietuvos Respublikos laikinojo solidarumo įnašo įstatymo (toliau – LSII) nuostatų taikymo:

1. Dėl kreditavimo sutarčių apibrėžimo

LSII numatyta, kad apskaičiuojant įnašo bazę, neįtraukiamos palūkanų pajamos, gautos už 2023 m. sausio 1 d. ir vėliau sudarytas kreditavimo sutartis <...>. Kreditavimo sąvoka šio įstatymo taikymo tikslais apima ne tik paskolas, bet ir kitas finansines priemones, už kurias gaunamos palūkanų pajamos yra įskaičiuojamos į grynąsias palūkanų pajamas, ir kas savo esme taip pat yra kreditas ekonomikai arba su juo glaudžiai susiję produktai, pvz.:

- lizingo, faktoringo sutartys,
- skolos vertybiniai popieriai (išleisti ne anksčiau kaip 2023 m. sausio 1 d.),
- išvestinės finansinės priemonės (tokia apimtimi, kiek palūkanų pajamos iš jų siejamos su kreditavimo sutartimis, sudarytomis ne anksčiau kaip 2023 m. sausio 1 d.).

2. Dėl kreditavimo sutarčių sudarymo datos vertinimo

Nauja sutartimi laikomas naujas kreditas nuo 2023 m. sausio 1 d., refinansavimo tikslu sudaromos sutartys arba refinansavimą iš esmės atitinkantys atvejai. Sutartimis, kurių palūkanų pajamos neįtraukiamos į laikinojo solidarumo įnašo (LSI) skaičiavimo bazę, laikytini atvejai, kai:

- a) nuo 2023 m. sausio 1 d. suteikiamas visiškai naujas kreditas (sudaroma nauja kredito sutartis);
- b) laikotarpiu nuo 2023 m. sausio 1 d. didinama anksčiau suteikto kredito sutartyje nustatyta kredito suma, tačiau šiuo atveju nauju kreditu laikytina ne visa pakeistos sutarties suma, o tik susidaręs sumos padidėjimas;
- c) laikotarpiu nuo 2023 m. sausio 1 d. baigiasi ankstesnė kredito sutartis ir formuojama nauja sutartis;
- d) laikotarpiu nuo 2023 m. sausio 1 d. suteikiamas kreditas, skirtas kito skolintojo jau suteiktam kreditui refinansuoti (sudaroma nauja kredito sutartis);
- e) kredito įstaigai įsigijus kredito portfelį iš kito skolintojo, kuris nėra tos pačios konsoliduojamos finansinės grupės subjektas, nauju kreditu laikomos tos įsigytos sutartys, kurios buvo sudarytos ne anksčiau kaip 2023 m. sausio 1 d.;
- f) laikotarpiu nuo 2023 m. sausio 1 d. esamos kredito sutarties terminas pratęsiamas

likus ne daugiau kaip 3 mėn. iki kredito termino pabaigos ir yra iš naujo vertinamas kliento kreditingumas. Šiuo atveju į LSĮ skaičiavimo bazę neįtraukiamos palūkanų pajamos, gautos po susitarimo dėl kredito termino pratęsimo įsigaliojimo dienos.

3. Dėl gautų pajamų apibrėžimo

LSĮ 6 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad apskaičiuojant įnašo bazę, neįtraukiamos palūkanų pajamos, gautos už 2023 m. sausio 1 d. ir vėliau sudarytas kreditavimo sutartis <...>.

LSĮ taikymo tikslais „gautos pajamos“ suprantamos pagal kaupimo apskaitos principą, t. y. palūkanų pajamos pripažįstamos nepriklausomai nuo jų faktinio gavimo momento.

4. Dėl grynųjų palūkanų pajamų apskaičiavimo

Apskaičiuojant LSĮ galioja principas, kad duomenys būtų kuo labiau palyginami tarp skirtingų laikotarpių ir visiems LSĮ mokėtojams galėtų vienodos taisyklės, nepriklausomai nuo taikomos apskaitos politikos.

LSĮ taikymo požiūriu indėlių draudimo sąnaudos ir pertvarkymo fondo mokesčio sąnaudos, nustatytos LSĮ 6 straipsnio 7 dalyje, apskaičiuojant LSĮ, neįtraukiamos į palūkanų išlaidas (sąnaudas).

5. Dėl LSĮ vartojamos sąvokos „Lietuvos rezidentas“

Kaip nurodyta LSĮ aiškinamajame rašte, LSĮ bazės skaičiavimo koeficientas atspindi veiklos Lietuvos Respublikoje apimtį. Skaičiuojant veiklą Lietuvoje atspindintį koeficientą naudojami rodikliai apima visą ne finansų sektorių, t. y. visus namų ūkius, ne finansų įmones ir valdžios sektorių.

6. Dėl įnašo bazės mažinimo indėlių draudimo įmokomis ir įnašais į Bendrą pertvarkymo fondą

Apskaičiuojant avansinį mokestį už 2023 m. antrąjį ketvirtį, t. y. laikotarpį nuo 2023 m. gegužės 16 d. iki birželio 30 d., avansinio LSĮ bazė gali būti sumažinta 1/4 metinių įmokų dalimi padauginta iš koeficiento¹, o metinė LSĮ bazė – metinė įmokų ir įnašų suma, padauginta iš koeficiento.

7. Dėl proporcingumo taikymo apskaičiuojant grynąsias palūkanų pajamas skaičiuojant LSĮ už 2023 m. antrąjį ketvirtį

Apskaičiuojant grynąsias palūkanų pajamas skaičiuojant LSĮ už 2023 m. antrąjį ketvirtį, o taip pat ir ankstesnių 2018-2021 m. antrąjį ketvirtį, turėtų būti laikomasi tokio principo:

- pirmiausia, kiek prieinami, naudojami dieniniai duomenys;
- jei dieniniai duomenys už kurį nors laikotarpį ar visus laikotarpius, finansinės grupės narį ir pan., nėra prieinami, tai grynųjų pajamų daliai taikomas proporcingumo principas: gegužės mėnesį gautos atitinkamos grynosios palūkanų pajamos apskaičiuojamos viso mėnesio gautas grynąsias palūkanų pajamas padalijant iš visų to mėnesio dienų skaičiaus (31 d.) ir padauginant iš dienų nuo LSĮ įsigaliojimo dienos iki mėnesio pabaigos skaičiaus (16 d.);
- jei mėnesiniai duomenys nėra prieinami, antrąjį ketvirtį gautos atitinkamos grynosios palūkanų pajamos apskaičiuojamos viso antrojo ketvirčio gautas grynąsias palūkanų pajamas padalijant iš visų antrojo ketvirčio dienų skaičiaus (91 d.) ir padauginant iš dienų nuo LSĮ įsigaliojimo dienos iki ketvirčio pabaigos skaičiaus (46 d.).

8. Dėl LSĮ taikymo centrinių kredito unijų finansinėms grupėms specifikos

¹ Laikinojo solidarumo įnašo bazės skaičiavimo koeficientas - santykis tarp laikinojo solidarumo įnašo mokėtojo priimtų ne finansų sektoriaus klientų - Lietuvos rezidentų indėlių, laikinojo solidarumo įnašo mokėtojo ne finansų sektoriaus klientų - Lietuvos rezidentų sąskaitose laikomų lėšų, laikinojo solidarumo įnašo mokėtojo ne finansų sektoriaus klientams - Lietuvos rezidentams suteiktų paskolų sumos, buvusios 2022 m. gruodžio 31 d., ir tą dieną buvusios visų laikinojo solidarumo įnašo mokėtojo priimtų ne finansų sektoriaus klientų indėlių, laikinojo solidarumo įnašo mokėtojo ne finansų sektoriaus klientų sąskaitose laikomų lėšų ir laikinojo solidarumo įnašo mokėtojo ne finansų sektoriaus klientams suteiktų paskolų sumos.

Centrinių kredito unijų (CKU) finansinių grupių atveju LSĮ 6 str. 4 dalies taikymo tikslais su įnašo mokėtoju susijusiais asmenimis nėra laikomi CKU ir kredito unijų klientai.

LSĮ nenurodo konkrečios tvarkos, kaip LSĮ, jei CKU finansinė grupė jį mokėtų, turėtų būti paskirstomas tarp CKU grupės narių, todėl laikytina, kad CKU grupė gali dėl to nuspręsti savo nuožiūra. CKU grupės narėms CKU ir kredito unijoms priskirta sumokėto LSĮ dalis laikoma jų kiekvienos, kaip konkretaus juridinio asmens, apmokestinamąsias pajamas mažinančiomis sąnaudomis.

Pagal LSĮ 6 str. 3 dalį, apskaičiuojant LSĮ bazę, grynosios palūkanų pajamos už 2018-2022 m. skaičiuojamos sudedant grupės ir atskirų kredito unijų duomenis. Dėl taikomų skirtingų apskaitos standartų, CKU grupių ir atskirų KU duomenų grynujų palūkanų pajamų apskaičiavimo metodika skiriasi (pvz., skiriasi sutarties administravimo mokesčio traktavimas - jis priskiriamas palūkanų pajamoms arba komisinių ir klientų aptarnavimo veiklos pajamoms), ir tai gali turėti įtakos LSĮ dydžiui ar prievolės mokėti LSĮ susidarymui apskritai.

Siekiant tikslesnio LSĮ apskaičiavimo, CKU grupės esant poreikiui, gali prisijungusių kredito unijų praeities grynujų palūkanų pajamų duomenis, apskaičiuotus pagal joms taikytus apskaitos standartus, patikslinti priartinant juos prie Tarptautiniams finansinės atskaitomybės standartams (TFAS) artimesnės metodikos, ir gautus įverčius naudoti LSĮ skaičiavime.

CKU grupės gali teikti ketvirtines deklaracijas dėl avansinio LSĮ su turimais duomenimis (sudarytais pagal galiojusius apskaitos standartus), o metinę deklaraciją - pasirinktinai - su turimais duomenimis arba perskaičiuotais įverčiais.

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė

